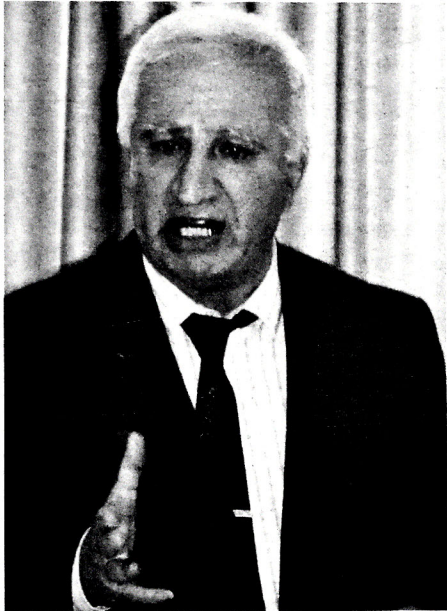

XƏZANDA YAZ GÜLLƏRİ

ƏLİ RZA XƏLƏFLİ

(Əvvəli 2ci səhifədə)

SƏDİDƏN HİKMƏT DƏRSİ

Əl çəkib yazıdan, sözdən, sənətdən,
Deyirdim bu yayı bir dincələrəm.
Kam alıb yığdığım hörmət, izzətdən,
Dostlara üz tutub sevgi dərərəm.

Sıxıntı, azarım çox olub axı,
Özümü min yerə mən pay bölmüşəm.
Ağnayıb üstümə qayıt qalağı,
Su deyib gələne bulaq olmuşam.

Kim gəldi can dedim, əl uzatdım mən,
Canımın canından nə gəldi verdim.
Əvəzində kimdən nə gördüyümdən,
İndi necə deyim yaxşı dərd dərdim.

Fikirlər içində qaynayır başım,
Nə yazdım, neylədim, kimlər biləcək?
Məni duyacağımı bir söz qardaşım,
Yoxsa yaddaşları zaman siləcək.

Bəs əgər yazıya pozu yoxdursa,
Bəs niyə, mən nədən təşvişdə qalım?
Bilərək pozulan yazı çoxdursa,
Bir doğru cavabı mən kimdən alım?

Amma yox, bir inam mənə deyir ki,
Olandan, olmazdan əmanət qalar.
Özünə inamı sözüm öyür ki,
Doğruya güvənən dəyanət qalar.

Məni bu duyğular, bu düşüncələr,
Çəkdikcə keçirəm sıxıntılardan.
Necə aram olar, necə dincələr,
Çırpınan ürəyim çıxar qübardan.

Tənhalıq içində... könlüm də qəmli,
Bir işiq gəzirəm... yol tapam, çıxam.
Ürəyim qubarlı, gözlərim nəmli,
Çıxam bir zirvədən boylanam, baxam.

Birdən astaasta qapım döyüldü,
"Olarmı, ay ustad, qonağım olum".
Ruhum qanadlandı, könlüm öyüldü,
"Gəl görüm, ay dostum, sorağın olum".

Hikmət Məlikzadə cavan şairdir,
Deyir ki, gəlmişəm həmdəm olmağa.
Könlümün səsidir, ustad, şeirdir,
Əgər əvəz bilsən könlü almağa.

Parlaq təfəkkürlü Xələfli dədə,
Min ilin sarvanı, yol işığısan.
Səni saxlamadı nə kin, nə hədə,
Sən könlü bəzəyi, yaraşığın.

Məni ünvan tutan duyğular birbir,
Sözsöz, misramisra qəlbimə dolur.
Əlində məktub var, məqsədi nədir,
Bilmirəm... hələ ki, sözü yol olur.

Baxıram inamla baxan gözlərə,
Deyirəm, "gəl oxu", könlüm açılsın.
Misramisra axan, yanan közlərə,
Baxdıqca ruhuma odlar saçılınsın.

Ürəklə, duyğuyla şeir oxuyan,
Şairin ruhunda şimşək çıxırdı.
Sözdən mənəmənə naxış toxuyan,
Hər sözün içindən hikmət baxırdı.

Ay əziz oxucum, sən də yaxın gəl,
Gör şair dostumun məramı nədir?
Gəlsən, ruhum gülər, sevinər könlü,
Simsarsız bir könlü, bir viranədir.

"Mən sənin fəvqində min söz itirdim,
Nə qədər söz tapdım, ey sufi adam.
Səni çox əzdlilər... dar ağacıtək
Ölüm təşvişidir mey, sufi adam.

Kimsən? Hara dətir bu zaval səni?
Salam, Qorqud dədə, salam əleyküm.
Mənim edamıma bir ömür qalib,
Məzlumam, mağmınam, lalam, əleyküm.

Sən hansı xaqansan, hansı sərkərdə,
Qılıncın qələmdir, qələmin qılınc.
Hələ gözlərində iman nuru var,
Hələ pir kimsən ələmin qılınc.

Alnını qəm didib, çöhrəni sükut.
Bir susqun baxışla yüz söz deyirsən.
Neçə yalan atıb qarşına pislər,
Sən elə min ildir düz söz deyirsən.

Sən də bir vətənsən... sərhədi açıq,
Əsir düşən yurdun təndir yeri çox...
Sən kimsən Xətai, yoxsa Cavanşir?
Nədən boğazında kəndir yeri yox?

Əzrayıl qapıda, köçümüz hazır...
Bax gör bir şey qalib komanda, dədə?
Həyat özün boyda romandır, ancaq,
Romançı da sənənsən, roman da, dədə".

Hikmətin şeirinin hər bir misrası,
Közərməmiş şiş kimi mənə dağılayır.
Köç üstə yol çəkir... sözün sırası,
Gözlərim keçdiyim yola ağlayır.

Dinmədim, acılar qəlbimi yedi,
Çəkdim həyatımı göz tərəzimdə.
Hər misra dil olub mənə deyirdi,
Gətir çək özünü, düz tərəzimdə.

Şair deyəcəyi nəyi vardsa,
Bir daş ağırında sözə bükmüşdü.
Mənim həyatımı yığıb hardasa,
Alova, atəşə, közə bükmüşdü.

"Çəkil gözlərimdən", yuxuma dedim,
Yapışb qələmdən ayağa qalxdım.
Qəmi şişə çəkdim, kədəri yedim,
Sözümə güvənib dayağa qalxdım.

Bu yerdə Sədidən bir hekayəti,
Gərək dostlarıma mən də söyləyim.
Boş keçən günlərdə yanmış niyyəti,
Yaddaşa götürüm, ibrat eyləyim.

... Bir dostu Sədini arzulayır çox,
Deyir, gedim, görüm şair hardadır.

Çoxdandır sözümdən bir xəbər də yox,
Bəlkə evi uçub, özü dardadır.

Gəlib görür şair mey içib yadır,
Qələm bir yandadır, kağız bir yanda.
Söz də qalib küskün, bədədə batır,
Yarımqıq qəzəllər qalib sirt yanda.

Bir zaman özünü öyən şairi,
Dostu qəzəblənib o ki var söyür.
Vaxtını məstlikdə yeyən şairi,
Yuxudan oyadıb töhmətlə döyür.

Dostu qınaq edir: "Sənin sözüne,
Kim mənə verəcək, kimlər yozacaq.
Belə yaşamaqla bir gün özünü,
Sənin tənbelliyin qəbir qazacaq".

Dostu çıxıb getdi... tək qalan Sədi,
Hücrədə göz yaş tökdü halına.
Boş keçən günlərin qəmini yedi,
Ağladı dünyanın qeyliqalına.

Deyirlər o gündən oyanan Sədi,
Ömrünügünü közdə yaşayır.
Hər sözü qanına boyanan Sədi,
Bu gün də əbədi sözdə yaşayır.

Cahana bir Sədi yenə gəlsə bəs,
Əbədi "Gülüstan", "Büstan" yaradar?
Deyin ki, Nizami demirdi əbəs,
Böyük eşqin gücü dastan yaradar.

Mən də öz dostumdan ayrıldım burda,
Sözündən bir hikmət payı götürdüm.
Təzə əsər üçün sıyrıldım burda,
Ruhumdan harayı, hayı götürdüm.

Mənim əsərimdən, yazımdan keçsin,
Qönçədən güllərə keçən fəsilər.
Bir tanrı meyidir, sözümdən içsin,
Nəsillər dalınca gələn nəsillər.

Qurtaran məclisdən, bitən işrətdən,
Qayıtdım yazımın çay arasına.
Görüm qınaqlardan, təhər töhmətdən,
Nə düşür sözümün pay arasına.

Sözüm can atır, çırpınır,
Qönçədən qönçəyə sarı.
Mənəmənə incələnilir,
İncədən incəyə sarı.

Mən sözümü daramağa,
Ruh yolumu qorumağa;
Gəldim ustad aramağa,
Gəncədən Gəncəyə sarı.

Kimi əvvəl, kimi axır,
Kimi yeyir, kimi baxır;
Şimşəklər beynimdə çıxır,
Öncədən öncəyə sarı.

Ləyaqət çürüyür bəldə,
Heysiyyət əriyir dildə;
Bəxtimiz zər olub əldə,
Pəncədən pəncəyə sarı.

Əlini danan görmədim,
Qanarı sına görmədim;
Ürəkden yanar görmədim,
Gəncədən gəncəyə sarı.

(Davamı 9cu səhifədə)

XƏZANDA YAZ GÜLLƏRİ

(Əvvəli 8-ci səhifədə)

MƏNİM İMTAHAN YOLUM

Təzadın tərs üzü var, pislərin qərəzi var,
Nizamları çəkməyə ilahi tərəzi var.

Ümmanlara göz qoyur, yer üzünün hamisi,
Elə ona görə də batmır həyat gəmisini.

Qaranlıqlar, işıqlar birbirini izləyir,
Savaş üstə çox zaman şər xeyiri dizləyir.

Hələ ki, bu savaşlar qurtarmayı, bitməyir,
Hələ ki yer üzündə sülh ağacı bitməyir.

Tamahlar cəngə çıxır, zor "haqlıyam" söyləyir,
Hiylələr, hiyləgərlər... tor "haqlıyam" söyləyir.

Zəhmət çəkən hər kəsin təri dildə öyülür,
Ağılları əzənin zəri eldə öyülür.

Pul gücünə hərlənir bu dünyanın pəri də,
Pul ağıldır söyləyir, lap sarsağın biri də.

Mən gözümlü açanda dünyanı belə gördüm,
Çox ağızlar verilir, küləyə, yelə gördüm.

Kimsədən dayaq görməz, kimsəsizlər, kasıblar,
Hər yerdə doğru düzün ağzına daş basıblar.

Cəmiyyətdə rüşvətin qorxusu, hürküsü yox,
Bozbulanıq havanın dumanı, bürküsü çox.

Ölkəni öz içindən dağıdan, talayan kim,
Vətəni varlığından ocağa qalayan kim.

Bu talanlar içində kommunizm öyülürdü,
Bu yanğınlarda içində şəkkaklar söyülürdü.

Guya ki düşüncələr axacaq, durulacaq,
Dünyada xoşbəxtlərin ölkəsi qurulacaq.

Hardan başlanır vətən kim nə deyə bilərdi,
Cavabı "Qızıl meydan", hər kəs öyə bilərdi.

Məktəb, təhsil sistemi insafən diri idi,
Müəllim cəmiyyətin ocağı, piri idi.

Biliyimə güvənib, ümiddən tutatuta,
Sənədlərimi yığıb gəldim pedinstituta.

O vaxt hələ APİdə bir qəddarlıq var idi,
Bir qiymət xəsisliyi pozulmaz meyar idi.

Yazılı imtahanda mövzum "Almaz" əsəri,
Seçimdə qətiyyətim inamımın kəsəri.

Adilə Hacıyeva, Həbubulla müəllim,
Ən ülvü duyğuları yazır indi qələmim.

Yüzlərlə gənc yazıdan kəsilib evə döndü,
Neçə könül evində ümid çırağı söndü.

Sonralar çox imtahan oldu mənim yolumda,
Həyatıma, bəxtimə doldu qənim yolumda.

Haqsızlıqlar görsəm də, usanmadım, bezmədim,
Özümdən özgələrdə kömək, yardım, gəzmədim.

Qəlbimə hökm oxudu o yazılı imtahan,
Allahın nizamından çıxma bilməz bu cahın.

Həbubulla müəllim, sən qəlbimin özüsən,
Ruhumun, varlığımın dilə gələn sözüsən.

Adilə xanımın da kimliyi, təbiəti,
Yadımda abidədir unudulmaz hörməti.

İlk yazılı imtahan qəlbimə işıq saldı,
İnamımda yaşadı, yaddaşımda yer aldı.

Bildim ki, açacağıam yoluma dağ çıxsada,
Yanmaram başım üstə odlu şimşək çaxsada.

Neçə dildə danışan, dərs deyənlər çoxdur, çox,
Abidə müəllimlər indi niyə yoxdur, yox?

İkinci imtahanı... bilet çəkdim oturdum,
İnamımı yeyirdim, həyəcanlar udurdum.

Mirzə Cavad əyləşib... təkini könül alır,
Həyatımda gözücü hər kəsə nəzər salır.

Eynəyinin altından baxan Mirzə Cavadı,
Mehriban baxışları möhürdür bu adın.

Sualımı oxudum... Füzuli "Söz" qəzəli,
Danışmağa başladım... sözdür sözün əzəli.

Odluodlu danışdım, sualları bitirdim,
Verilən cümləni də təhlilinə yetirdim.

Həyatımda gözaltı baxdı Mirzə Cavada,
Bildim deyir nə yazaq, bu kağıza, bu ada?

Mirzə dedi: Füzuli sözünə necə baxır,
Füzulinin yangısı niyə yandırır baxır?

Bir anda varlığıma sanki söz axdı, doldu,
Əvəzimdən danışan Qabil müəllim oldu.

Nə qədər insanlıq var, Füzuli var deyərdi,
İnsanlığın adına Füzulini öyərdi.

Burda Qabil Hacıyev deyənlər dilə gəldi,
Mələk donlu Füzuli yeridi, belə gəldi.

Dedim ki, Füzulidə söz özü də canlıdır,
Ürəyi var, çırpınır, qəlbi həyəcanlıdır.

Bir anlıq duruxdular, elə bildim kəsildim,
"Ay müəllim..." sözümün gerisində əzildim.

Uzadılar vərəqi, gördüm qiymət almışam,
Zəhmətimin taxtında bildim ki, ucalmışam.

O borcu qaytarıram illər boyu yazsam da,
İnsanlığın yolunu kitabkitab yozsam da.

Tarixdən imtahan da uğurla keçibgetdi,
Gördüm ki, üfüqlərdə ümid gülləri bitdi.

Mənə orta məktəbdə dərs deyən müəllimim,
Bahadır Mehdiyevin haqqını itirmədim.

Sonuncu imtahanım oldu alman dilindən,
Qiymət aldım, qurtuldum qayğıların əlindən.

Etimadı doğruldu Oruc müəllimin də,
Hər kəs özü yaşayır işində, əməlinde.

Sevgiyə öyrətməmişdi mənə alman dilini,
"Uğur olsun" söyləyib yelləmişdi əlini.

Bir daha qayıdıram son borc üçün sözümə,
Cəbrayılı günləri dağ eləyim özümə.

Mənim orta məktəbdə müəllim hamilerim,
Duyğumda, düşüncəmdə çırpınan gəmilərim.

Ali məktəb qapısı açıldısa üzümə,
Mən sizin haqqınızı yığıram öz sözümə.

Böyük İslam müəllim unudula bilərmi?
Bahadır Mehdiyevin qüruru yenilərmi?

Ustad Qabil Hacıyev□ yazsam bir dastan olar,
Söz savaşa dönersə meydanda aslan olar.

Hələ Oruc müəllim can qoyardı işinə,
Baxmazdı heç zamanın dəyişən gərşinə.

Mən sizi unutmadım vicdanım oldu hakim
Qoy nəsilərsə bilsin ki, gələn kimdir, gedən kim?

Qorki adına məktəb Qorinin davamıydı,
İslam müəllim özü Köçərli timsalıydı.

Bu məktəbdə dərs deyən hər kəs özü Xan Cınar,
Yolumuzun üstündə, ruhumuzda can cınar.

Cəbrayıl cınarları□ Ateş, Qorxmaz, Müzəffər,
İki Rəşid, Əntiqə□ yenilməyən bir zəfər.

Unudulmaz adları Əminənin, Azadın,
Ha yazasan qurtarmaz şöhrət payı hər adın.

Yaxşı yadımda qalıb, Nüsrət, Tofiq, Baxış da,
Fikrətin, Aysəbanın həresi bir naxışda.

Xatırlanmaq yeri var Əli Çələbinin də,
Tarixi yaddaş idi ocağında, dinində.

Ayrılıqdan keçmədi Murad, Elman, Almaz da,
Dünyaya bir gün gələn bir gün gedər qalmaz da.

Əziz doğma insanlar□ bu da mənim son borcum,
Yaddaşımda sarsılmaz hasarım, qalam, burcum.

Sizdən aldığım gücü söz elədim yazımda,
Sizinlə yol gəlmişəm yazımda, payımda.

Gözlərimdə canlanır Cəbrayıl Ata yolu,
Tarixin yadigarı bir qızıl ada yolu.

Ürəyimi yandırdı xaraba məktəbim də
Söz üstündə közərdi ilhamım da, təbim də.

Cəbrayıl ağrısını burda sözə çəkmədim,
Sözümün zəmisinə daha kədər əkmədim.

Beləcə həyatımda yeni zaman başladı,
Yarı inam içində, yarı güman başladı.

Bulaq günüm, çay ömrüm... ilk körpüden keçirəm,
Əlvida uşaqlığım... gəncliyin taxtı, salam.

Qocaların həsrəti, uşaqların istəyi,
Ömrümün çiçək vaxtı, qızılgül vaxtı, salam.

Xəzanda yaz gülləri çağırır sözə gəlmişim,
Yaşımın yaş üstündə güllənən vaxtı, salam.

Adımın adı qalar sənətimin evində,
Sarayımda sözümün qurulan taxtı, salam.

Göydə bir ulduz axdı, biri köçdü, deyərler,
Hər köçənin dalınca yaman uçdu, deyərler,
Birinin də payına işıq saçdı, deyərler,
Yoluma işıq saçan ulduzum axdı, salam.

Könlümü dilləndirər nəğmələr, nəqarətlər,
Çölündə, çəmənində tərlilər, tərəvətlər;
Qəlbimdə vulkan gücü... qaynayan hərarətlər,
Od gətirdi sözümə, yandırdı, yaxdı, salam.

Bu ayrıca bir zaman, tamam yeni dövr idi,
Bir üzü qovuşuqdu, bir üzü də qövr idi,
Qaranlıqdan işığa sanma adı seyr idi,
Həyatımın göy üzü, şimşəyi çaxdı, salam.

Can qoyduğum hər əsər könül evi, odamdır,
Yoluma işıq tutan söz sahibi, atamdır,
Hər sözümdə bir can var, hər sözümdə adamdır,
Qabağıma kim çıxdı, kim mənə baxdı, salam.

Hələ ömür öndədir, çox arzular bitəcək,
Çox istəklər boy verib bərbəhərə yetəcək;
Gözlərimin önündən çox gözəllər ötecek,
Kim eşqin bayrağını qəlbimə taxdı, salam.

Odlar yurdu... yangıda "yan" üzünə çağırır,
Azərbaycan adında "can" üzünə çağırır;
Xələflini bir sevgi dan üzünə çağırır,
Təzə səhər açılır, baxtımın baxtı salam.

(Davamı var)